

Paweł Janulewicz

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

ATRAKCYJNOŚĆ GMIN WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO W OCENIE PRZEDSIĘBIORCÓW

*ATTRACTIVENESS OF LUBLIN REGION COMMUNES
FROM THE ENTREPRENEURS POINT OF VIEW*

Słowa klucze: atrakcyjność inwestycyjna, przedsiębiorstwa, gminy województwa lubelskiego
Key words: investment attractiveness, enterprises, communes of Lublin region

Synopsis. Na rozwój przedsiębiorstwa wpływają m.in. posiadane zasoby jednostki terytorialnej. Według przedsiębiorców reprezentujących gminy województwa lubelskiego najważniejszymi czynnikami świadczącymi o atrakcyjności ich gmin są: walory krajobrazowo-przyrodnicze, imprezy kulturalno-oświatowe oraz infrastruktura komunikacyjna. Najwięcej ankietowanych uważało swoje jednostki za atrakcyjne turystycznie oraz konkurencyjne pod względem zasobów naturalnych.

Wstęp

Rozwój przedsiębiorczości przyczynia się do poprawy sytuacji społeczno-ekonomicznej jednostek terytorialnych, w związku z czym warto zwrócić szczególną uwagę na czynniki, które się do tego przyczyniają. W literaturze ekonomicznej najczęściej klasyfikuje się na czynniki: endogeniczne (wewnętrzne) oraz egzogeniczne (zewnętrzne). Winiarski [2002] zwraca szczególną uwagę na czynniki, które przez oddziaływanie na rozwój przedsiębiorstw, wpływają na poprawę konkurencyjności jednostek terytorialnych. Do zestawu tych czynników proponuje zaliczyć:

- stan zagospodarowania i wyposażenia w infrastrukturę techniczno-ekonomiczną i społeczną,
- obecność w regionie instytucji naukowo-badawczych i szkolnictwa wyższego, jako źródła wykwalifikowanej kadry pracowniczej zdolnej do wspierania procesów innowacyjnych,
- rozwinięte „otoczenie okołobiznesowe” np. obecność banków, firm ubezpieczeniowych, consultingowych itp.,
- dobre warunki ekologiczne, walory krajobrazu, umożliwiające rozwój rekreacji,
- rezerwy terenów inwestycyjnych charakteryzujących się przystępnymi cenami,
- funkcjonujące podmioty gospodarcze, zwłaszcza te, które są konkurencyjne na rynkach międzynarodowych.

Winiarski [2002] uważa, że wyżej wymienione czynniki są blisko związane z tzw. czynnikami lokalizacji, które w klasycznej teorii Weber [1922] definiuje, jako *korzyść osiąganą przez przedsiębiorcę z racji zlokalizowania działalności gospodarczej w danej miejscowości*.

Podobnie jak znaczenie poszczególnych lokalizacji zmienia się w czasie, tak samo może zmieniać się znaczenie poszczególnych czynników, świadczących o konkurencyjności. W badaniach przeprowadzonych przez Komisję Europejską pt. „Empiryczne oszacowanie czynników kształtujących konkurencyjność regionalną w problemowych regionach” autorzy stwierdzają, że po wejściu Polski do Unii Europejskiej wagi poszczególnych czynników uległy zmianie. Wzrosło znaczenie czynników związanych z dostępnością komunikacyjną, bazą naukowo-badawczą, edukacyjną (wpływającą bezpośrednio na innowacyjność oraz jakość kapitału ludzkiego), a także czynników związanych z jakością środowiska naturalnego [Runiewicz 2006]. Porter [2001], jako jeden z czołowych ekspertów w dziedzinie teorii konkurencyjności, wskazując możliwości zdobywania przewag konkurencyjnych zwraca uwagę na wyposażenie jednostki w zasoby.

Podjmując badania Autor zdaje sobie sprawę, że ich wyniki mogą stanowić jedynie przyczynek do identyfikacji czynników wpływających na rozwój przedsiębiorczości, ponieważ wiele z nich jest niezależnych od jednostek terytorialnych np.: wysokość podatku dochodowego, wsparcie

środkami pochodzącymi z UE. Warto jednak zwrócić szczególną uwagę na zasoby istniejące w gminach województwa lubelskiego, jako determinanty wspierające rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.

Celem pracy jest wskazanie czynników, które są atrakcyjne z punktu widzenia przedsiębiorcy zarówno posiadającego już zrealizowane inwestycje na jej terenie, jak również inwestorów z zewnątrz.

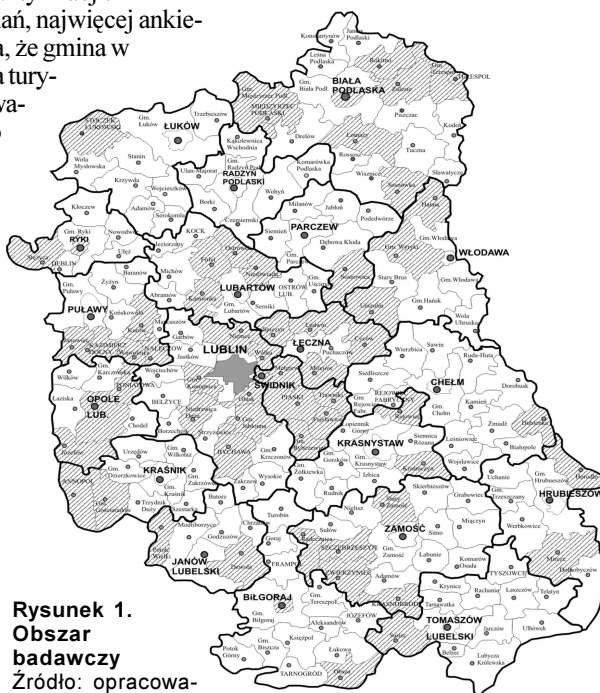
Material i metodyka badań

Badaniami objęto 450 przedsiębiorstw z województwa lubelskiego. Niestety zdecydowana większość nie chciała wziąć udziału w badaniu, „zasłaniając się” przyjętą polityką firmy. Ostatecznie wyniki badań opracowano na podstawie 99 kwestionariuszy ankiet, które reprezentowały 62 gminy województwa lubelskiego (rys. 1). Kwestionariusz ankiety zawierał, zarówno pytania otwarte, jak i zamknięte. Jako wadę tego rodzaju badania należy wskazać subiektywność odpowiedzi. Odpowiedzi na pytania otwarte zostały poddane kwantyfikacji.

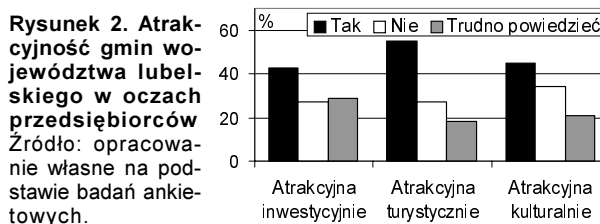
Jak wynika z przeprowadzonych badań, najwięcej ankietowanych przedsiębiorców (55%) uważa, że gmina w której mają siedzibę firmy, jest atrakcyjna turystycznie. Nieco mniejsza grupa (45%) uważa, że jest atrakcyjna kulturalnie. Pomimo podjęcia inwestycji w danej jednostce terytorialnej, tylko 43% uważa, ją za atrakcyjną w tym obszarze.

Największymi atrakcjami dla lokalnych przedsiębiorców są walory krajo-
brazowo-przyrodnicze (26%), na bazie których można budować zarówno ofertę usługową (turystyczna), jak i handlową. Na drugim miejscu ankietowani wskazują imprezy kulturalno-oświatowe oraz infrastrukturę komunikacyjną (23%). W województwie lubelskim organizowano wiele charakterystycznych imprez kulturalno-oświatowych, wśród których należy wymienić: festiwal „Dwa Brzegi”, „Chmielaki”, „Letnia Akademia Filmowa” w Zwierzyncu, Warsztaty Teatralne w Gardzienicach i wiele innych. Organizowanie dużych imprez kulturalno-oświatowych wpływa pozytywnie na dochody lokalnych przedsiębiorców. Ankietowani wskazali również infrastrukturę komunikacyjną, która zwiększa dostępność usług. Na kolejnych miejscach ankietowani wymieniali zabytki oraz infrastrukturę rekreacyjno-kulturalno-oświatową (7%). Posiadane zasoby można wykorzystać do rozwoju turystyki, zarówno aktywnej, jak i pasywnej. Z przeprowadzonych badań wynika, że władze jednostek terytorialnych powinny zwrócić szczególną uwagę, na rozwój infrastruktury rekreacyjnej, która nie tylko poprawi jakość życia mieszkańców, ale również przyczyni się do wyższych dochodów lokalnych przedsiębiorców. Podsumowując, dla lokalnych przedsiębiorstw, największymi atrakcjami są zasoby na bazie których można rozwijać turystykę oraz inne przedsię-
wzięcia „towarzyszące” (np. handel).

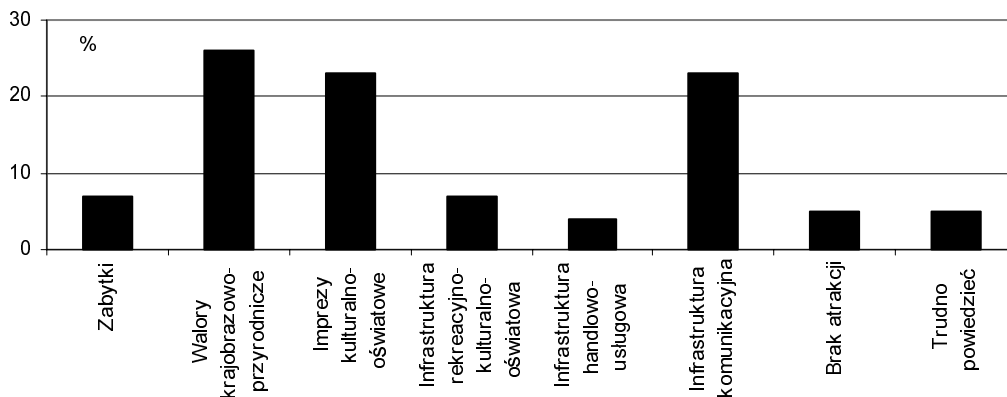
Jak wynika z przeprowadzonych badań, przedsiębiorcy z badanych jednostek uważają za największą atrakcję dla zewnętrznych podmiotów gospodarczych infrastrukturę komunikacyjną. Na drugim miejscu ankietowani wskazują imprezy kulturalno-oświatowe.

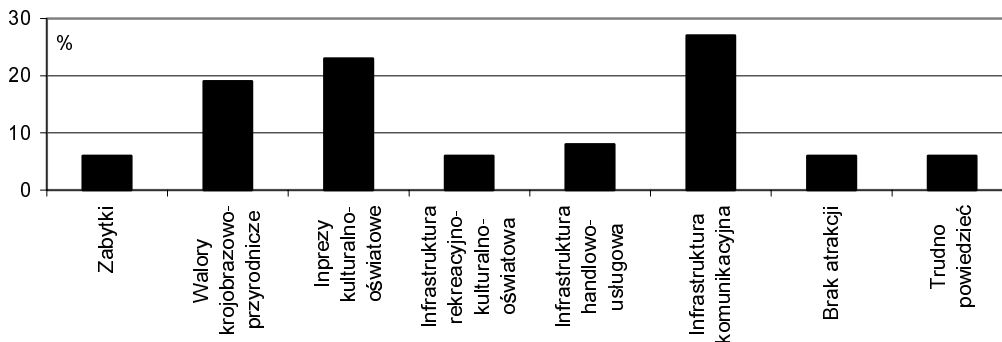
Rysunek 1. Obszar badawczy
Źródło: opracowanie własne

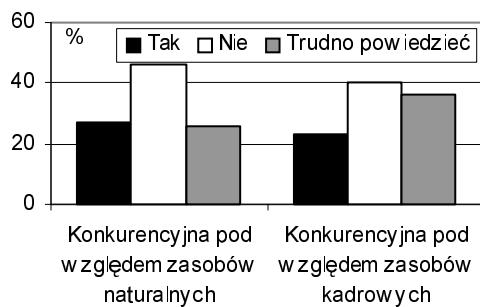
Rysunek 2. Atrakcyjność gmin województwa lubelskiego w oczach przedsiębiorców
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Rysunek 3. Czynniki uważane za atrakcyjne dla lokalnych przedsiębiorców
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Rysunek 4. Czynniki uważane za atrakcyjne dla przedsiębiorców spoza jednostki terytorialnej
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Rysunek 5. Konkurencyjność gmin województwa lubelskiego w oczach lokalnych przedsiębiorców

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

ależy zwrócić szczególną uwagę na walory krajobrazowo-przyrodnicze jako element, który może być wykorzystywany do rozwoju przedsiębiorczości w gminach województwa lubelskiego. Przedsiębiorcy zwracają także uwagę na rozwój infrastruktury rekreacyjno-kulturowo-oświatowej oraz organizację imprez okolicznościowych, które wchodząc na stałe do kalendarza imprez organizowanych przez samorządy jednostek terytorialnych, mogą poprawiać atrakcyjność szczególnie turystyczną ich jednostek. Należy również zadbać o rozwój infrastruktury komunikacyjnej dzięki której zwiększy się dostępność do świadczonych usług.

we (23%), na trzecim walory krajobrazowo-przyrodnicze – (19%), natomiast 6% z nich nie widzi w swoich gminach atrakcji dla przedsiębiorców zewnętrznych.

Pomimo wskazywania ankietowanych na walory krajobrazowo-przyrodnicze, jako główną atrakcję ich gmin, tylko 27% uważa, że ich jednostka jest pod tym względem konkurencyjna, a 46% uważa, że nie jest pod tym względem konkurencyjna. Kolejnym ważnym elementem w rozwoju przedsiębiorczości są zasoby kadrowe. W tym przypadku tylko 23% ankietowanych uważa, że ich jednostka jest pod tym względem konkurencyjna.

Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonych badań nale-

Ważnym elementem powinna stać się również inwestycja w kapitał ludzki, który w przyszłości zagwarantuje wysoki poziom konkurencyjności pod względem zasobów kadrowych zasilających lokalne przedsiębiorstwa.

Literatura

- Porter M.** 2001: Porter o konkurencji. PWE, Warszawa, s. 191-245.
Runiewicz M. (red.) 2006: Konkurencyjność regionów. Rola technologii informacyjno – telekomunikacyjnych. Wyd. WSPiZ im. Leona Koźmińskiego, Warszawa, s. 14
Winiarski B. 2002: Konkurencyjność regionów – polityka regionalna – uwarunkowania makroekonomiczne. [W:] Problemy transformacji struktur regionalnych i konkurencyjności regionów w procesie integracji europejskiej (red. A. Klasik, Z. Ziolo). Wyd. Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania, Rzeszów, s. 15-16.
Weber A. 1922: Ueber den Standort der Industrien. Tuebingen, s.16.

Summary

Enterprise development is influenced among others by assets of territorial unit. This paper identifies and examines some factors which are attractive from the point of entrepreneur view who realized before some investments on commune terrain as well as for external investors. The most important factors showing an attractiveness of communes according to enterprises representing the communes of Lublin region are like follows: landscape-natural values, educational-cultural events as well as communicative infrastructure. The majority of respondents regarded their own entities to be attractive for tourists and competitive taking into account natural resources.

Adres do korespondencji:

mgr inż. Paweł Janulewicz
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
Katedra Ekonomiki i Organizacji Agrobiznesu
ul. Akademicka 13
20-950 Lublin
tel. (81) 461 00 61 w. 286
e-mail: pawel.janulewicz@up.lublin.pl